

ÖDEMELERDE KRİPTO VARLIKLARIN KULLANILMAMASI

Araştırma Yazarı

Ümit Güven AKÇAKAYA

İstanbul, 2021

İÇİNDEKİLER

1. İÇİNDEKİLER.....	2
2. Ödemelerde Kripto Varlıkların Kullanılmamasına Dair Yönetmelik” Yürürlüğe Neden Konuldu?	3
3. Yönetmelik Ne İçeriyor, Hangi İşlemleri Yasaklıyor?	3
4. Yönetmelikle Borsalarda Alım-Satım İşlemlerine Yasak Getirdimi?.....	4
5. Borsalara Ödeme Kuruluşlarından Transfer Yasaklandı Mı?	4
6. Dünyada Bu Yönde Hangi Uygulamalar Söz Konusu ?	4
7. KAYNAKÇA	5

Ödeme hizmetlerinde kripto varlıkların kullanılmaması hususunda ülkemizde ilk resmi adım 16 Nisan 2012 tarih de 31456 sayılı Resmi Gazete de Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası tarafından 30 Nisan 2021 tarihinde yürürlüğe giren “Ödemelerde Kripto Varlıkların Kullanılmasına Dair Yönetmelik” yayımlanması ile atıldı.¹

Ödemelerde Kripto Varlıkların Kullanılmamasına Dair Yönetmelik” Yürürlüğe Neden Konuldu?

Yönetmeliğin yürürlüğe koyulmasının birçok sebebi var. Lakin bunlardan en önemlilerini sıralamak gerekirse;

- Ülkemizde kripto varlıklar herhangi bir düzenleme ve denetim mekanizmasına tabi olmaması,

-Kripto Varlıklarda Merkezi bir muhatabın bulunmaması ve bundan ötürüde mağduriyet yaşayanların devlete başvurduğunda, devletin bu mağduriyeti gidermek gerekli adımları atarken ilgili kişi/kurumu net bir şekilde belirleyememesi,

-Kripto varlık piyasa değerlerinin aşırı oynaklık göstermesi (Aşırı volatiliteye sahip bir piyasa olması),

-Kripto varlıklar genelde anonim yapıları nedeniyle yasadışı faaliyetlerde kullanılabilmesi,

-Kripto varlık cüzdanların çalınabilmesi veya sahiplerinin bilgileri dışında usulsüz olarak kullanılabilmesi ile işlemlerin geri dönülemez nitelikte olması,

Bunlar kapsamında, 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu ile 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanunda yer alan yetkiler çerçevesinde yürürlüğe konuldu.

Yönetmelik Ne İçeriyor, Hangi İşlemleri Yasaklıyor?

Yönetmeliğe göre kripto varlıkların ödemelerde doğrudan veya dolaylı şekilde kullanılmasına yönelik hizmet sunulamayacak. Ödeme hizmeti sağlayıcıları, ödeme hizmetlerinin sunulmasında ve elektronik para ihracında kripto varlıkların doğrudan veya dolaylı olarak kullanılacağı bir şekilde iş modelleri geliştiremeyecek, bu tür iş modellerine ilişkin herhangi bir hizmet sunamayacak. Ödeme ve elektronik para kuruluşları, kripto varlıklara ilişkin alım satım, saklama, transfer veya ihraç hizmeti sunan platformlara veya bu platformlardan yapılacak fon aktarımlarına aracılık edemeyecek.²

¹ T.C.Resmi Gazete, Ödemelerde Kripto Varlıkların Kullanılmamasına Dair Yönetmelik 16.04.2021. Sayı:31456, TCMB

² Gündür Şimşek Gago Avukatlık Ortaklığı, Medya, Duyurular, Ödemelerde Kripto Varlıkların Kullanılmamasına Dair Yönetmelik Yayınlandı,

Yönetmelikle Borsalarda Alım-Satım İşlemlerine Yasak Getirdimi?

Yönetmelikte böyle bir yasak söz konusu değil. Genel olarak kripto varlık alım-satımına aracılık eden platformlara yönelik olarak Ödeme Hizmetleri Kanunu veya bu Yönetmelik kapsamında bir düzenleme yapılmamış ve bu kapsamda ilgili platformların kripto varlık alım-satım işlemlerine aracılık etmelerine ilişkin bir yasak söz konusu değil.³

Borsalara Ödeme Kuruluşlarından Transfer Yasaklandı Mı?

Bu yönetmelik ile devletimiz elektronik para kuruluşlarının ve ödeme kuruluşlarının aracılık faaliyetlerinde kripto varlık kullanımını yasaklamış oldu. Yönetmelik bütün bankacılık sistemi için verilen bir karar değil, sadece fintech'ler için geçerli. Bu yönetmelik ile mevcuttu yer alan bazı elektronik para kuruluşları işlemlerinde kısıtlamaya gidildi. Kısa elektronik para kuruluşlarını ve ödeme kuruluşlarını tanımlamamız gerekirse; elektronik para kuruluşları, 6493 sayılı Kanun kapsamında elektronik para ihraç etme yetkisi verilen tüzel kişidir. En bilinen örnekleri; Papara Elektronik Para A.Ş. Ve İnal Ödeme ve Elektronik Para Hizmetleri A.Ş. dir. Ödeme kuruluşları ise, elektronik ortamda yapılan ödemelere ilişkin olarak işlemlerin gerçekleştirilmesi esnasında sunduğu altyapı aracılığı ile ödeme hizmeti sağlayan tüzel kişidir. En bilinen örnekleri; iyzico, Payguru, Paytr, N kolay, Faturamatik, Vizyon Tahsilat dır.

Son kısa bir hatırlatma yapayım. 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Kanunu ve ödeme işlemlerine aracılık eden şirketlerin Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu (BDDK) tarafından verilen izne tabi olmasını ön görüyor. Bu izin lisansını PayPal almadığından faaliyeti ülkemizde durdurmuştu.⁴

Dünyada Bu Yönde Hangi Uygulamalar Söz Konusu ?

Bazı ülkeler de kripto varlıklara karşı daha sert bir düzenleyici tutum takınarak piyasaları kontrol **altında** tutarken, kendi merkezi dijital paralarını geliştirmek için çalışıyor. Örneğin, Çin blokzincir ve dijital para teknolojisine büyük bir önem verirken, kripto varlıklara karşı daha farklı bir tutum takınıyor. Geçmişte birçok kripto varlık arzını yasaklayan ya da

<https://www.gsghukuk.com/tr/bultenler-yayinlar/duyurular/odemelerde-kripto-varliklarin-kullanilmamasina-dair-yonetmelik-yayimlandi.html> (ET:18.05.2021)

³ Hürriyet.com.tr, Haberler, Ekonomi Haberleri, Kripto Paralar İçin Önemli Karar! Ödemelerde Kullanılması Yasaklandı, <https://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/kripto-paralar-icin-onemli-karar-odemelerde-kullanilmasi-yasaklandi-41789697> (ET:18.05.2021)

⁴ Coinkolik.com, Haberler, <https://www.coinkolik.com/odemelerde-kripto-varliklarin-kullanilmamasina-dair-yonetmelik-resmi-gazetede-yayinlandi/> (ET:18.05.2021)

durduran Çin, aynı zamanda ülkedeki birçok kripto varlık borsasının da kapanmasına neden olmuştu. **Çin de varlık değil diyor ama bizdeki gibi bir yasak söz konusu değil.** Tüm bu yasaklara rağmen kendi merkezleştirilmiş dijital parasını yaygınlaştırmak istemesinden dolayı Çin blokzincir ve dijital para teknolojisine yönelmek istiyor. Çin belirli bölgelerde kendi merkezleştirilmiş dijital parasının deneme kullanımına başlarken ve salgın sürecinde bunları harcama çekleri dağıtmak için kullandı. Ülke kripto varlıklara karşı tutumunu yasal zeminde hala değiştirmiş değil. Hindistan ise Mart ayı başında yaptığı bir açıklamada, kripto paraları yasaklamayı planladığını söylemişti. Yapılan açıklamada, Bitcoin gibi özel kripto varlıkların yasaklanacağı belirtilirken, bu sürede dijital paralar için yasal bir çerçevenin oluşturulacağı vurgulanıyordu.

Yasal Uyarı: Bu yazı <https://www.tesadernegi.org/> da yayınlanmıştır. Ümit Güven AKÇAKAYA, Ödemelerde Kripto Varlıkların Kullanılmaması, TESAD, 28.06.2021, <https://www.tesadernegi.org/odemelerde-kripto-varliklarin-kullanilmamasi.html>

KAYNAKÇA

- Coinkolik.com, Haberler, <https://www.coinkolik.com/odemelerde-kripto-varliklarin-kullanilmamasina-dair-yonetmelik-resmi-gazetede-yayinlandi/> (ET:18.05.2021)
- Gündür Şimşek Gago Avukatlık Ortaklığı, Medya, Duyurular, Ödemelerde Kripto Varlıkların Kullanılmamasına Dair Yönetmelik Yayınlandı, <https://www.gsghukuk.com/tr/bultenler-yayinlar/duyurular/odemelerde-kripto-varliklarin-kullanilmamasina-dair-yonetmelik-yayinlandi.html> (ET:18.05.2021)
- Hürriyet.com.tr, Haberler, Ekonomi Haberleri, Kripto Paralar İçin Önemli Karar! Ödemelerde Kullanılması Yasaklandı, <https://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/kripto-paralar-icin-onemli-karar-odemelerde-kullanilmasi-yasaklandi-41789697> (ET:18.05.2021)
- T.C.Resmi Gazete, Ödemelerde Kripto Varlıkların Kullanılmamasına Dair Yönetmelik 16.04.2021. Sayı:31456, TCMB